

Keuzebegeleiding bij pensioen:

Advieskansen voor financieel planners

Prof. Dr. Lisa Brüggem

Directeur Netspar

Kennisnetwerk Netspar deelt wetenschappelijke kennis over vergrijzing en pensioenen met en voor de praktijk.

Scientific Lead BISS

Brightlands Institute for Smart Society

Hoogleraar Financial Services

Pensioen Communicatie, Keuzegedrag (geautomatiseerd) financieel advies

NIBUD

Raad van Toezicht

VRAAG 1:

In landen waar mensen meer keuze in hun pensioenopbouw hebben zijn ze ook actiever betrokken bij het onderwerp pensioen.

JUIST
HOED

ONJUIST
HEUP

VRAAG 1:

In landen waar mensen meer keuze in hun pensioenopbouw hebben zijn ze ook actiever betrokken bij het onderwerp pensioen.

JUIST
HOED

ONJUIST
HEUP

VRAAG 2:

Het ideale aantal keuzealternatieven is:

ZES
HOED

TIEN
HEUP

VRAAG 2:

Het ideale aantal keuzealternatieven is:

ZES

IT DEPENDS

*...hangt af van de opbouw,
structuur, verhouding
binnen de keuzearchitectuur*

TIEN

(Meer) Keuzevrijheid in pensioen: – the new black?

Meer keuzevrijheid bij pensionering door opname deel van pensioen ineens

Nieuwsbericht | 27-06-2019 | 12:21

D66 D66 krijgt het voor elkaar
Goed onderwijs, goed klimaat, goed werk

Maak mensen baas over eigen pensioen

D66-Tweede Kamerlid **Steven van Weyenberg** komt vandaag met een plan om het huidige pensioenstelsel aan te passen.

Van Weyenberg: "Het Nederlandse pensioenstelsel is dringend aan vernieuwing toe. Met het huidige systeem is niemand gelukkig: het is ingewikkeld om te zien hoeveel pensioen je hebt opgebouwd en onduidelijk of je dat

Werknemer wil zelf pensioen kiezen

Instream

Als het aan uw werknemers ligt, krijgen ze meer vrijheid om hun pensioen zelf te bepalen.

De meerderheid van de werknemers wil meer eigen keuzes kunnen maken rondom het eigen pensioen. 70 procent van de werknemers heeft een behoefte aan meer keuzevrijheid. Zo blijkt uit nieuw onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) over hoe werknemers naar het huidige pensioenstelsel aankijken.

Gewenste keuzemogelijkheden

Werknemers willen het hofeta meer inhaal

Mogelijke keuzes

1. Hoog/laag of laag/hoog (meer/minder pensioen in het begin)
2. Eerder stoppen met werken
3. Langer doorwerken
4. Partner pensioen uitruilen
5. Deeltijdpensioen
6. *Bedrag in eens (lump-sum)*

Beleggingsrisico

Keuze over toekomstige regeling?

Voorlopige leidraad keuzebegeleiding

Stel deelnemers in staat om een passende
pensioenkeuze te maken

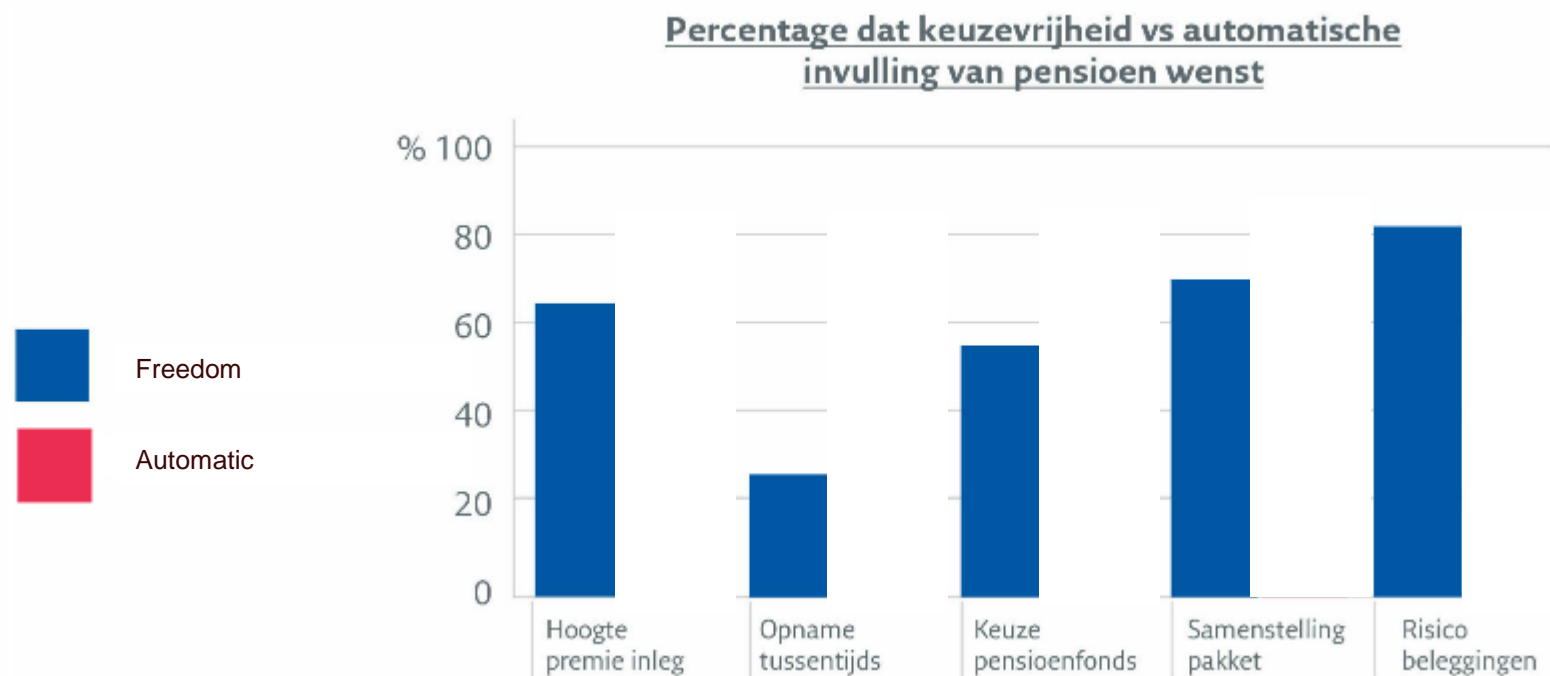
- Deelnemerbehoeftes
- Ambitie
- Kosten
- Organisatieaspecten
- Civielrechtelijke overwegingen
- Ethische en privacy-overwegingen
- Capaciteit

Inzichten uit de gedragseconomie

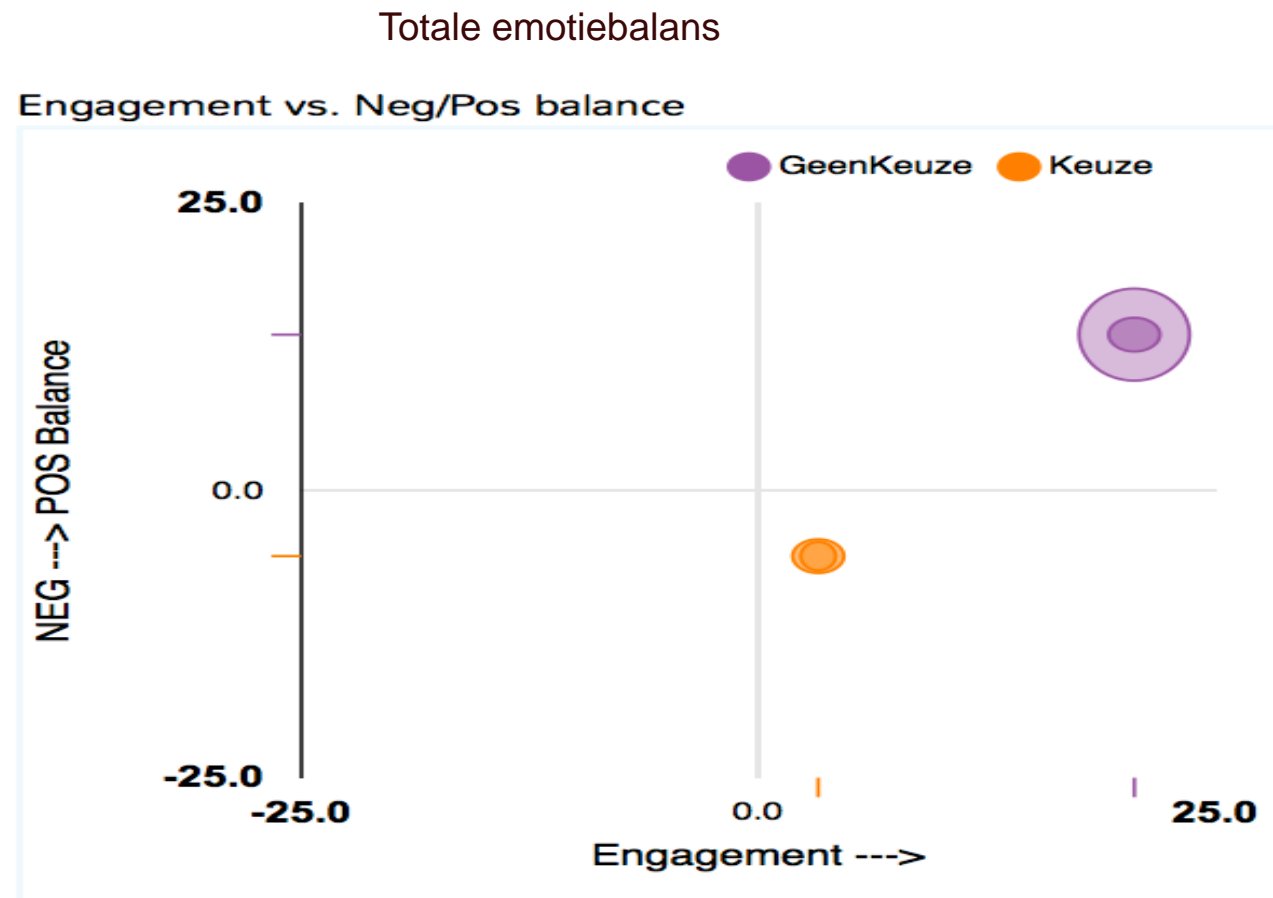
Willen deelnemers echt keuzevrijheid?

Voorkeuren voor keuzevrijheid hangen af van vraagstelling...

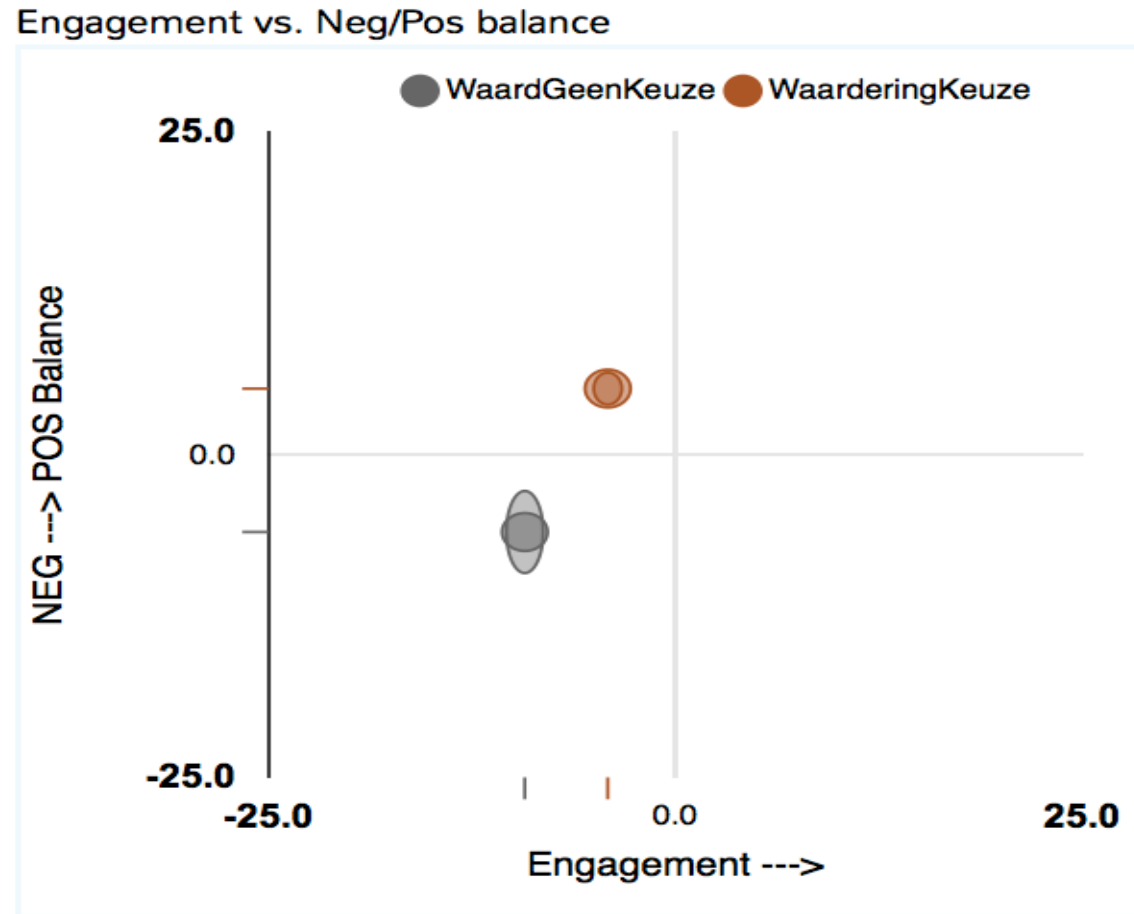
Neuro onderzoek APG

Intuïtief willen deelnemers liever dat het pensioen voor ze geregeld wordt

Neuro onderzoek APG

Intuïtief waarderen deelnemers zelfgemaakte keuzes meer dan automatisch geregeld pensioen

**“Ons brein wil niet kiezen, maar wel
gekozen hebben”**

Er bestaan meer dan 100 'cognitive biases'

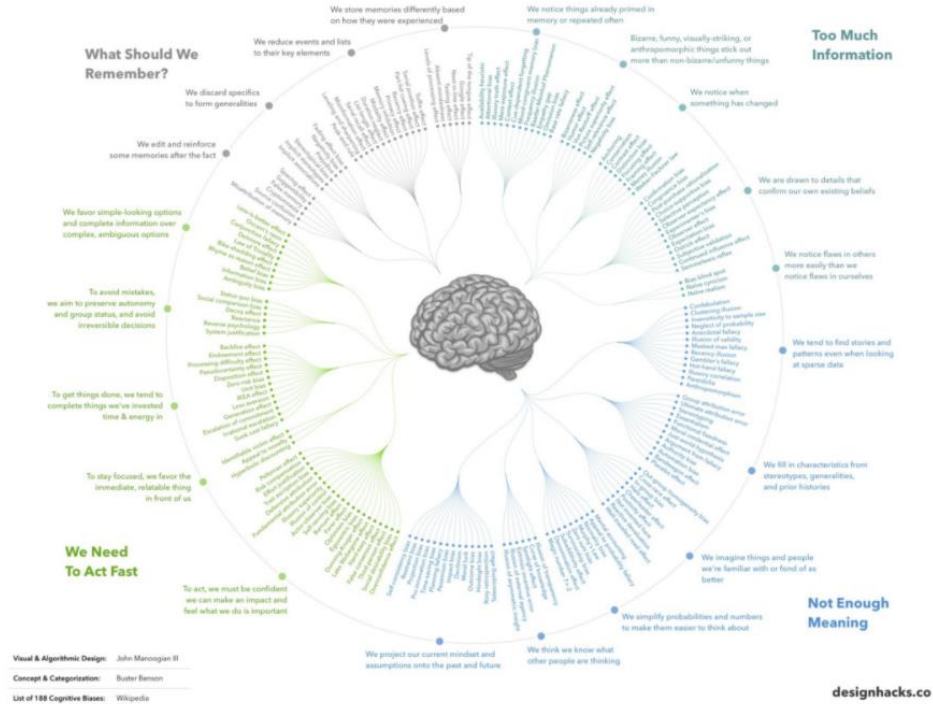
Every Single Cognitive Bias in One Infographic

JEFF DESJARDINS on September 25, 2017 at 12:29 pm

[View a high resolution version of this graphic](#)

COGNITIVE BIAS CODEX

Informatie- verstrekking

Keuze begeleiding

admin gegevens
van aanbieder

Meer inzichten in de
afwegingen bij keuzes

Inzichtelijk maken hoe
keuzes voor een deelnemer
uitpakken.

Keuze begeleiding

brede financiële
informatie

Meer inzichten in de
afwegingen bij keuzes

Wijzen op/breed uitvragen
van situaties waarin
bepaalde keuzes
beter/minder goed zijn [voor
wie/wanneer]

Advies

binnen de pensioen
overeenkomst

"Op basis van u situatie zou
ik u aanraden om...

- Een hoog/lag constructie
te kiezen
- Meer risico te nemen"

Advies

buiten de pensioen
overeenkomst

"Op basis van u situatie zou
ik u aanraden om...

- hypotheek af te lossen
- extra te gaan sparen"

Product advies

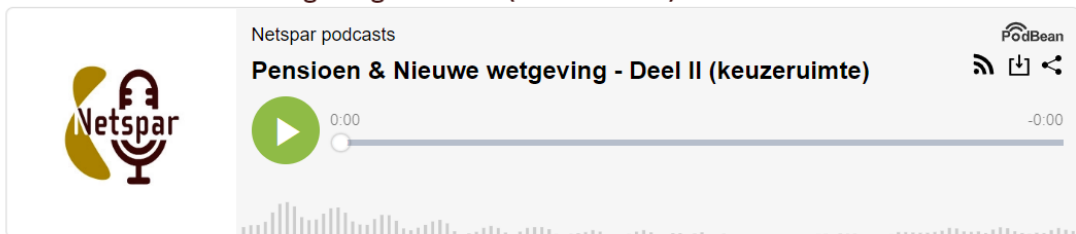
wft

"Op basis van uw situatie
zou ik u aanraden om...

- Product ABC te kopen"

Meer Netspar kennis

Pensioen & Nieuwe wetgeving – Deel II (keuzeruimte)

2 - Communications & Choice

Pensioen & Nieuwe wetgeving

Netspar Newsflash, Website, LinkedIn

Partner worden | Nieuws | Podcasts | Onderzoek | Onderwijs | Over Netspar | Pers | Contact | NL | EN

Netspar Network for Studies on Pensions, Aging and Retirement

PARTNER WORDEN | **PUBLICATIES** | **EVENEMENTEN** | **PODCASTS** | **PROJECTEN** 🔍

2017

Keuze architectuur in de pensioensector

Design paper 88

 Elisabeth Brüggén Kimberley van der Heijden Thomas Post

> Project: Keuzearchitectuur

Een van de meest besproken onderwerpen in de Nederlandse pensioenindustrie is of deelnemers meer keuzevrijheid zouden moeten krijgen met betrekking tot hun pensioen. Meer keuze biedt deelnemers meer controle over hun pensioenplanning en stelt hen in staat hun pensioenplanning aan hun persoonlijke voorkeuren aan te kunnen passen.

INDUSTRY

PAPER (PDF, 1.09MB)

Partner worden | Nieuws | Podcasts | Onderzoek | Onderwijs | Over Netspar | Pers | Contact | NL | EN

Netspar Network for Studies on Pensions, Aging and Retirement

PARTNER WORDEN | **PUBLICATIES** | **EVENEMENTEN** | **PODCASTS** | **PROJECTEN** 🔍

2021

Het begeleiden van pensioenkeuzes: drie lessen uit het medische vakgebied om tot betere pensioenbeslissingen te komen

Netspar Design paper 167

 Bregje Holleman Hans Hoeken Jelle Strikwerda

> Project: Effectiviteit van keuzehulpmiddelen in pensioencommunicatie en de rol van geleterdheid
"Onderzoek naar de manier waarop patiënten medische beslissingen nemen, kan helpen om pensioenkeuzes te vereenvoudigen en verbeteren"

INDUSTRY

ONE PAGER (PDF, 0.33MB)

PAPER (PDF, 1.2MB)

Dank voor jullie
—
aandacht!

e.c.bruggen@tilburguniversity.edu

info@ffpforum.nl

